

ISO 5001 – SISTEM MENADŽMENTA ENERGIJOM

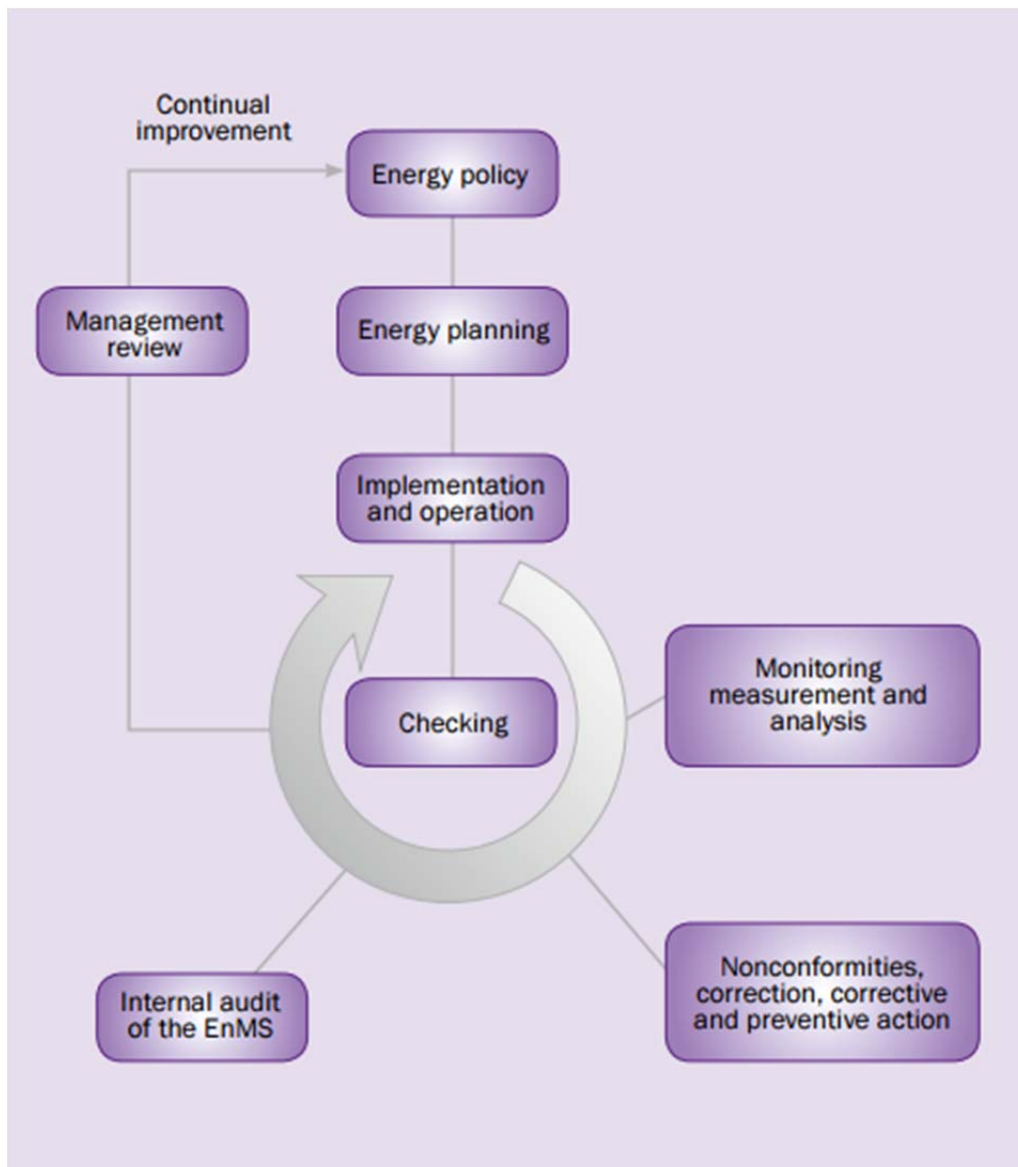
Svrha ovog međunarodnog standarda je da omogući organizacijama da uspostave sisteme i procese koji su potrebni da se poboljša energetska performansa, obuhvatajući energetska efikasnost, korišćenje i potrošnju energije. Namena ovog standarda je da dovede do smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte i drugih uticaja na životnu sredinu i troškova za energiju putem sistematskog menadžmenta energijom. Ovaj međunarodni standard može da se primeni na sve tipove i veličine organizacija, bez obzira na geografske, kulturne ili društvene uslove. Uspešna primena zavisi od opredeljenosti svih nivoa i funkcija organizacije, a posebno od najvišeg rukovodstva.

Ovaj međunarodni standard specificira zahteve za sistem menadžmenta energijom (EnMS) na osnovu kojih organizacija može da razvije i primeni energetska politiku i da uspostavi opšte i posebne ciljeve i akcione planove koji uzimaju u obzir zakonske zahteve i informacije koje se odnose na značajno korišćenje energije. Sistem menadžmenta energijom (EnMS) omogućava organizaciji da ispuni obaveze postavljene politikom, da preduzme mere poboljšanja energetske performanse i da pokaže usaglašenost sistema sa zahtevima ovog međunarodnog standarda. Ovaj međunarodni standard se primenjuje na aktivnosti koje su pod kontrolom organizacije i primena ovog međunarodnog standarda može da se prilagodi specifičnim zahtevima organizacije, obuhvatajući složenost sistema, stepen dokumentovanosti i resurse.

Ovaj međunarodni standard je zasnovan na PDCA (planirajte–uradite–proverite–delujte) metodologiji stalnog poboljšavanja i obuhvata menadžment energijom u svakodnevnom radu organizacije.

NAPOMENA U smislu menadžmenta energijom, PDCA pristup može da se prikaže na sledeći način.

- planirajte: sprovedite energetska preispitivanja i uspostavite energetska poredbena vrednost, indikatore energetske performanse (EnPI), opšte i posebne ciljeve i akcione planove, potrebne za dobijanje rezultata koji će poboljšati energetska performansa u skladu sa energetska politikom organizacije;
- uradite: primenite akcione planove menadžmenta energijom;
- proverite: pratite i merite procese i ključne karakteristike aktivnosti koje određuju energetska performansa u odnosu na politiku i opšte ciljeve i izveštavajte o rezultatima;
- delujte: preduzimajte mere da bi stalno poboljšavali energetska performansa i sistem menadžmenta energijom (EnMS).

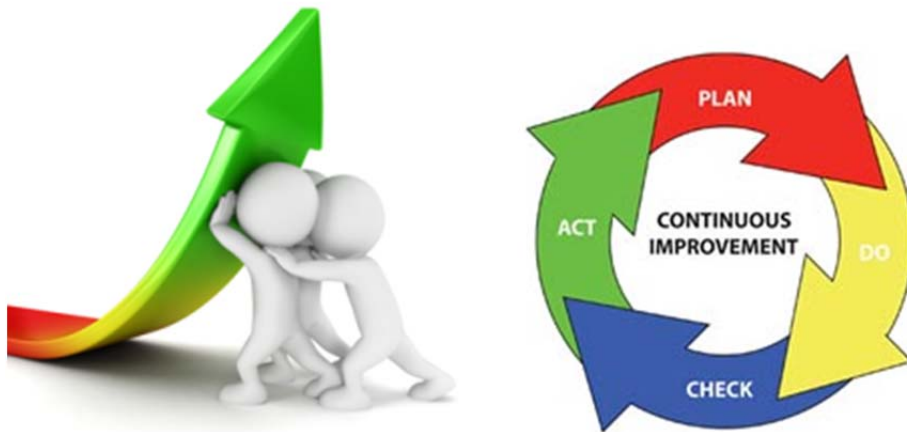
ISO 50001 — Sta je to?

ISO 50001:2011, Sistemi upravljanja energijom - Zahtevi sa uputstvima za upotrebu, je dobrovoljni Međunarodni standard razvijen od strane ISO (International Organization for Standardization). ISO 50001 daje organizacijama zahteve za sistem upravljanja energijom (EnMS). ISO 50001 pruža prednosti za velike i male organizacije, u javnom i privatnom sektoru, u proizvodnji i uslugama, u svim krajevima sveta. ISO 50001 će uspostaviti okvir za industrijska postrojenja; komercijalne, institucionalne i vladine objekte; i cele organizacije za upravljanje energijom. Preko svoje moguće široke primene u raznim sektorima procenjuje se da bi standard mogao da utiče na 60% svetske potrošnje energije.

ISO 50001 — Zašto je važan?

Energija je od ključne važnosti i može biti veliki trošak za organizacije, bez obzira na vrstu njihove delatnosti. Pored ekonomskih troškova energije za organizaciju, energija može da nametne ekološke i društvene troškove iscrpljivanja resursa i doprinosi problemima kao što su klimatske promene. Razvoj i angažovanje tehnologija koje koriste nove i obnovljive izvore može potrajati. Pojedinačne organizacije ne mogu da kontrolišu cene energenata, vladinu politiku ili globalnu ekonomiju, ali mogu da poboljšaju način na koji upravljaju energijom ovde i sada. Poboljšanje energetske performanse može da obezbedi brzu korist organizaciji maksimalnim korišćenjem svojih energetske izvora, čime se smanjuje cena i potrošnja energije. Organizacija će takođe dati pozitivan doprinos u smanjenju iscrpljivanja energetske resursa i ublažavanja efekata korišćenja energije na svetskom nivou, kao što je globalno zagrevanje. ISO 50001 je baziran na modelu sistema menadžmenta koji je sproveden od strane organizacija širom sveta. On može da napravi pozitivnu razliku za organizacije svih vrsta u veoma bliskoj budućnosti, dok na duže staze podržava razvoj tehnologije u oblasti energetike.

ISO 50001 — Šta će postići ?

ISO 50001 će obezbediti organizacijama iz javnog i privatnog sektora strategije upravljanja za povećanje energetske efikasnosti, smanjenje troškova i poboljšanje energetske performanse. Multinacionalne organizacije će imati pristup jednom, usklađenom standardu koji se implementira u celoj organizaciji sa logičnom i doslednom metodologijom za utvrđivanje i sprovođenje poboljšanja. Cilj standarda je da postigne sledeće:

Pomogne organizacijama u što boljem korišćenju postojećih sredstava namenjenih za energetske troškove

Kreira transparentnost i olakša komunikaciju vezanu za upravljanje energetske resursima

Dozvoli integraciju sa drugim sistemima menadžmenta unutar organizacije, kao što su životne sredine i zdravlja i bezbednosti.

ISO 50001 — Kako funkcioniše?

ISO 50001 je baziran na modelu ISO Menadžment sistema poznatom više od milion organizacija širom sveta koje sprovode standarde kao što su ISO 9001 (upravljanje kvalitetom), ISO 14001 (upravljanje životnom sredinom), ISO 22000 (bezbednost hrane), ISO / IEC 27001 (bezbednost informacija). Konkretno, ISO 50001 sledi Plan-Do-Check-Act postupak za trajno poboljšanje sistema upravljanja energijom.

Ove karakteristike omogućuju organizacijama da integrišu upravljanje energijom sa svojim sveukupnim naporima na poboljšanju kvaliteta, zaštiti životne sredine i drugim izazovima adresiranim ka njihovim sistemima upravljanja. ISO 50001 daje okvir uslova koji omogućavaju organizacijama da:

- Razviju politiku za efikasnije korišćenje energije
- Uspostave opšte i posebne ciljeve koji su u skladu sa politikom kvaliteta
- Koriste podatke da bolje razumeju i donose odluke koje se tiču upotrebe i potrošnje energije
- Izmere rezultate
- Preispitaju efikasnost politike
- Stalno unapređuju energetske menadžment

ISO 50001 se može implementirati samostalno ili integrisati sa ostalim standardima sistema menadžmenta.

ISO 50001 - Ko može imati koristi?

Poput svih ISO menadžment sistema, standard ISO 50001 je dizajniran za implementaciju od strane bilo koje organizacije, bez obzira na veličinu ili aktivnosti, bilo u javnom ili privatnom sektoru, bez obzira na geografski položaj.

ISO 50001 ne određuje ciljeve za unapređenje energetske performace već to čini korisnik organizacije i regulatorni organ. To znači da bilo koja organizacija, bez obzira na trenutni nivo energetske menadžmenta, može implementirati ISO 50001 uspostavljanjem bazne potrošnje, a zatim izvršiti njenu popravku i to u ritmu koji odgovara njenom kontekstu i kapacitetu.

ISO 50001 – sertifikovati se ili ne?

Poput ostalih ISO standarda sistema menadžmenta ISO 50001 može biti implementiran radi postizanja unutrašnjih i spoljašnjih benefita na nivou cele organizacije uključujući sve ključne korisnike (kupci, korisnici usluga,...). Sertifikacija od strane nezavisnog auditora o usaglašenosti korisnikovog sistema za upravljanje energijom sa ISO50001 nije uslov samog standarda. Sertifikovati ili ne je odluka koju treba da donese ISO 50001 korisnik, osim ako mu ta obaveza nije nametnuta propisima.

Alternativa nezavisnom sertifikovanju od strane treće strane je da se pozovu korisnici organizacije da verifikuju implementaciju ISO 50001 u skladu sa standardom ili da se samoproglašuju usaglašenost.

